

Nr 473

Av fru Sundberg m.fl., om en laboratoriepaviljong vid växtskyddsanstaltens filial i Stora Råby.

(Lika lydande med motion nr 426 i Första kammaren)

En allt starkare opinion i vårt land kräver att statsmakterna på olika sätt försöker stoppa den pågående miljöförstöringen. Ett framsynt initiativ i detta avseende togs redan 1958 när ett resistensbiologiskt laboratorium inrättades vid statens växtskyddsanstalt. Växternas genetiskt betingade motståndskraft mot angrepp av sjukdomar och skadedjur skulle här närmare utforskas. Laboratoriet skulle bli en viktig länk i arbetet på att framställa resistent sorter som inte behövde behandlas med växtskyddsmedel utan själva kunde hålla skördenedsättande parasiter på avstånd.

Laboratoriet har fram till i dag, trots provisoriska lokaler och bristande resurser, kunnat lämna de svenska växtförädlarna värdefullt bistånd. Behovet av ökade insatser på detta område är ständigt stigande till följd av att såväl konsumenter som producenter insett betydelsen av resistensförädling. Även de stora internationella organisationerna EPPO och EUCARPIA söker stimulera till ökad forskning inom resistensbiologin.

Den moderna växtförädlingen fordrar för att bedrivas rationellt tillgång till ett stort informationsflöde. Så har vid de olika förädlingsanstalterna en hel rad av servicelaboratorier upprättats där kemiska, cytologiska, bakkningstekniska och andra egenskaper hos förädlingsmaterialet undersöks. En resistensförädling måste föregås av en resistensbiologisk forskning.

För att kunna möta det ständigt stegrade behovet av resistent sorter inom den intensiva och ensidiga odlingen på våra slättbygder borde ett flertal resistensbiologiska projekt tas upp till bearbetning. Emellertid saknar den zoologiska sektionen av laboratoriet både personal och materiella resurser för att ta sig an problem angående resistens mot insekter på lantbruksgrödor och mot spinnkvalster på växthuskulturer. När det gäller arbetet med växtparasitära nematoder har detta varit begränsat till cystbildande sådana. Även den botaniska sektionen har saknat resurser för att effektivt kunna arbeta med resistens mot virus och bakterier.

Som framgår av den i år angivna petitan erfordras väsentligt ökade anslag för att laboratoriet skall kunna arbeta på ett tillfredsställande sätt. Endast genom att Sveriges potatisodlares riksförbund, Ekhagastiftelsen och statens råd för skogs- och jordbruksforskning ställt närmare en halv miljon kronor till laboratoriets förfogande har verksamheten kunnat upprätthållas

så att de mest aktuella problemställningarna har kunnat bearbetas. I längden är denna situation helt ohållbar. En betydande del av forskningsledarens tid åtgår nu till att söka ekonomiskt stöd samt att lämna olika delrapporter och ekonomiska redogörelser över de från olika håll understödda projekten.

Växtskyddsanstaltens styrelse framhåller i årets petita att resurserna för närvarande är helt otillräckliga för att de aktuella problemen på resistensbiologins område på ett effektivt sätt skall kunna bearbetas. Laboratoriets personalstat och utrustning tillåter inte att forskningsarbetet kan bedrivas i tillfredsställande omfattning. Ett stort antal problem måste avvisas på grund av brist på kvalificerad personal och forskningsresurser.

Lokalmässigt arbetar resistensbiologiska laboratoriet under svåra förhållanden. För utbyggnad av laboratoriet finns sedan 1958 ett anslag från Wallenbergstiftelsen på kr. 300 000. Av olika anledningar har flera byggnadsplaner stoppats. 1965 skrev jordbruksutskottet i utlåtande nr 22 med anledning av att krav förts fram motionsvis om åtgärder för att påskynda byggnationen vid statens växtskyddsanstalts Skånefilial i Stora Råby: »Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t, som bl. a. givit byggnadsstyrelsen i uppdrag att upprätta byggnadsprogram avseende nybyggnad för statens växtskyddsanstalts filial i Stora Råby, vilket uppdrag snart synes vara slutfört, med uppmärksamhet följer utvecklingen på förevarande område och framlägger därav påkallade förslag i den takt som omständigheterna medger. Någon särskild åtgärd från riksdagens sida i anledning av nu ifrågakvarande motionsyrkanden torde därför icke vara erforderlig.»

Strax därefter aktualiserades frågan om lokaliseringen av huvudanstalten, och eventuella åtgärder för att påskynda utbyggnaden av laboratoriet har uteblivit. Sedan ett år tillbaka ligger en skrivelse hos byggnadsstyrelsen, där anstalten söker tillstånd att bygga en flyttbar laboratoriepaviljong i omedelbar anslutning till laboratoriets nuvarande lokaler. Trots att tillbyggnaden inte kommer att medföra behov av statliga byggnadsmedel har tillstånd till byggande av laboratoriepaviljongen inte lämnats. Vi anser att statens växtskyddsanstalt är i utomordentligt stort behov av den lokalförstärkning som denna paviljongbyggnad skulle innebära och hemställer att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådana åtgärder att byggnaden kan komma till stånd.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om sådana åtgärder att statens växtskyddsanstalts anhållan att få bygga en laboratoriepaviljong i Stora Råby måtte bifallas.

Stockholm den 27 januari 1970

Ingrid Sundberg (m) Eric Krönmark (m) Per Petersson (m)

i Gäddvik